LAOIDHEAN SPIORADAIL,

LE

DÙGHALL BOCHANNAN.

SPIRITUAL HYMNS,

BY

DUGALD BUCHANAN.

DUNÉIDEANN:
MAC-LACHUINN AGUS STIUBHARD.

MDCCCLXXII.

LAOIDHEAN SPIORADAIL,

LE

DÙGHALL BOCHANNAN.

MORACHD DHÉ.

O! CIOD e Dia, no ciod e ainm?
Cha tuig na h-aingle 's àird 'an glòir;
Tha e 'n solus dealrach falaicht' uath,
Far nach ruig sùil no smuain 'na chòir.

Uaithe féin ta bhith a' sruth';
Neo-chruthaichte ta uile bhuaidh;
Neo-chrìochnaichte 'na nàdur féin;
'S féin-dhiongmhaltas ga 'n cumail suas.

Cha robh e òg is sean cha bhì;
O shìor' gu sìor' gun chaochla staid;
Cha tomhais grian no gealach aois;
Oir 's nithe caochlach iad air fad.

'Nuair thaisbeanas e ghlòir no ghràs.
Bidh là neo-bhàsmhor teachd o shùil;
'S grad chuiridh sluagh nan nèamhan ard
Le 'n sgiathaibh sgàile air an gnùis.

'S mu thaisbeanas e ghnùis an gruaim,
Grad sgaoilidh uamhunn feadh nan speur;
Roimh' achmhasan-sa teichidh 'n cuan,
'S le geillt-chrith gluaisidh 'n cruinne-cè.

Ta oibre nàduir searg' 'sa fàs,
O chaochla tàid gu caochla ruith:
Ach uile thionnsg-ans' 'tàid 'nan aon,
Gun traogh' no lionadh air a bhith.

'Ta aingle 's daoin' do neo-ni dlù;
A' bhrù o'n tàinig sinn gu léir,

Ach iomlanachd o shìorruichd ta,
Neo-chrìochanach 'na nàdur féin.

'Nuair chuala Neoni guth a bheil,
Ghrad leum 'na bith a' chruitheachd mhòr,
An cruinne so le uile làn,
'S na nèamhan àrd le'n uile shlòigh.

'N sin dhearc' air oibrichibh gu léir,
'S gach creutair bheannaich e 'nan staid,
'S cha d' fheum ath-leasachadh air nì,
A measg a ghnìomharra air fad.

Air clàr a dhearn' tha dol mu'n cuairt
Gach reullt a ghluaiseas ann san speur ;
An cruthach' gu léir tha 'stigh 'na ghlaic,
'S a' deannamh' thaic d'a ghàirdean treun.

Co chuartaicheas do bhith a Dhé !
An Dòimbne ' shluig gach reusan suas ;
'Nan oidhirpibh tha aingle 's daoin
Mar shligean maoraich' glacadh chuain.

O bhith-bhuantachd tha thus' a'd' Rìgh,
'S ni bheil san t-saogh'ls' ach nì o'n dè ;
O 's beag an eachdraidh chualas dìot,
'S cha mhòr do d' ghnìomh ata fo'n ghréin.

Ge d' thionndadh 'ghrian gu neo-ni rìst,
'S gach ni fa chuairt a soluis mhòir ;
'S co beag bhiodh t' oibre 'g ionndrainn uath,
'S bhiodh'n cuan ag ionndrainn sileadh 'mheòir.

An cruthach' cha dean le uile ghlòir,
Lan-fhoillseachadh air Dia nam feart,
Cha 'n 'eil 's na h-oibre ud gu léir,
Ach taisbean earlais air a neart.

Le'r tuigse thana 's diomhain duinn
Bhi sgrùdadh 'chuain ata gun chrìoch ;
An litir 's lugha dh' ainm ar Dé,
Is tuille 's luchd da 'r reusan ì.

Oir ni bheil dadum cosmhuil riut
Am measg na chruthaich thu gu léir,
'S a' measg nan daoine ni bheil caiunt
A labhras t' ainm ach t' fhacal féin.

FULANGAS CHRIOSD.

'S E fulangas mo Shlànaighear
A bhios mo dhàn a' luaidh,
Mòr irioslachd an àrd-Rìgh sin
Na bhreith 's na bhàs ro chruaidh,
'S e 'n t-iongantas bu mhìorbhuilich
Chaidh innse riamh do shluagh;
An Dia bha ann o shìorruidheachd,
Bhi fàs 'na chìochran truagh.

'Nuair ghabht' am broinn na h-òighe e;
Le còmhnadh Spioraid Dé,
Chum an Nàdur Daonna sin,
A dheanamh aon ris féin;
Ghabh e sgàil mu Dhiadhaigheachd;
S de'n BHRIATHAR *rinneadh** feòil,
Is dh' fhoillsich an rùn diomhair sin,
Am pearsa Chriosd le glòir.

Rugadh 'an stàbull dìblidh e,
Mar dhìlleachdan gun treòir;
Gun neach a dheanadh càirdeas ris,
No bheireadh fàrdoch dhò,
Gun mhuinntir bhi 'ga fhriothaladh,
Na uidheam mar bu chòir:
Ach eich a's daimh ga chuartachadh
D' an dual gach uile ghlòir.

Mu'n gann bha fios gu'n tàinig e,
Do dhùisg' dha nàimhde mòr:
B' éidear teich' do'n Eiphid leis,
Roimh Herod bh'air a thòir,
Is e cho nàimhdeil dioghaltach
Chum Iosa chur gu bàs;

* In the original "*dhearnadh*," the Irish word for the one above substituted. See the Irish and Scotch translations of the Scriptures. John chap. i. ver. 14.

'S gu'n mharbhadh leis gach ciocharan
  A bha na rìgh'chd gun dàil.

Bha tuill aig na sionnachaibh
  Ga'm falachadh o théinn
Bha nid aig na h-eunlaithe
  An gèugaibh àrd nan crann;
Ach e-san a rinn uile iad,
  'S gach nì sa' chruinne chè,
Bha e féin na fhògarach,
  Gun chòmhnaidh aig fo'n ghréin.

Am feadh 'sa ghabh an Slànaighear
  Mar ionad tàimh an saogh'l.
Mar léigh ro iochdmhor fàbharach
  Bha 'leigheas chlann nan daoin';
'N aon eugail raimh bu ghàbhaidh bh' ann,
  'S gach galar cràiteach geur,
Do* thiondadh e chum slànachaidh
  'Nuair làbhradh e o bhèul.

Thug teanga do no balbhanaibh,
  'S do'n bhacach mhall a lùgh,
Do 'n bhodhar thug e chlàistinneachd,
  'S do dhaoine dall an iùl,
Na lobhair bhreun do ghlanadh leis,
  Cur fallaineachd 'nam feòil:
'S leighis gach eugcail anma e,
  'S na mairbh do thug e beò.

Do shearmonaicheadh an soisgeul leis,
  Do dhaoine bochda, truagh;
A's gheall e saorsa shìorruidh dhaibh
  Bha 'n glais fo' chìs ro chruaidh:
Na'n gabhta ris an fhìrinn leo,
  Le creideamh fiorghlan beò,

---

* "*Do*" is generally expressed before the verb in old Gaelic poetry, in the Past tense of the Indicative and in the Potential Mood, and that sometimes for no meaning whatever but to add a syllable to the measure. The Editors of the various editions of this little work have deleted this participle, and substituted words of their own in its place, by which the poetry in many instances has been transposed. This Edition is printed from the original copy of 1766, in the possession of Mr. Stewart of Balerno.

'S gu 'm biodh iad air an ìompachadh
'O ghnìomharaibh na feòl'.

Lean buidheann tŭr do'n fhàsach e,
Is dh'fhan trì làith 'na chòir,
Cùig mìle bha de dh'àireamh ann
Bh'air fàilneachadh chion lòin :
'N ro bheagan fhuair iad, bheannaich e
'N dà iasg 's cùig arain eòrn',
A's dh'ith iad gus 'na sàthsaich' iad
Is dh' fhàg iad ni bu leòir.

Do chaisgeadh onfhadh chuaintean leir,
'S an tonnan uaibhreach mòr,
A' ghaoth ro laidir, bhuaireasach,
Do chuartaich e 'na dhòrn :
Ach aithris air gach mìorbhuile,
Rinn Iosa ann san fheòil,
Cha chumadh 'n saogh'l do sgrìobhainibh,
Na dh' innseadh e gu leòir.

Ach 'nuair bha 'n t-àm a' dlùthadh ris
Gu'n siùbhladh e chum glòir,
Ghairm e chuige dheisciobuill,
Is dheasaich e dhaibh lòn :
Chuir e sìos 'nan suidhe iad
'S gach uidheam air a' bhòrd ;
Aran 's fion do riarach' orr'
Bha caillach' fhuil is fheòil.

Is thug e sin mar òrdugh dhaibh
Bhi 'n còmhnaidh ac' gu bràth,
A dh' fhoillseachadh' mhòr-fhulangais,
A dh' fhuilig air an sgà ;
Gu'n itheadh is gu'n òladh iad
De dh' fheartaibh mòr a 'ghràidh,
'S gu 'm bitheadh e mar chùimhneachan
D' a mhuinntir air a bhàs.

'N tra chum a ghàraidh thàinig e,*
An sin bha 'chràdh ro mhòr ;

* " Nuair thainig chum a' gharaidh e." in the original

'Nuair fhuair e 'n cupan féirge sin,
Bha oillteil searbh r'a òl.
Air ghoil bha chuisle craobhachsan
Tre chorp ro naomh 'ga fhàsg',
'Na fhalas fala' braonadh 'mach
Tre aodach air an làr.

'N sin thuit e air a ghlùinibh sìos
A deanamh ùrnuigh gheur;
" O Athair chaoimh ma's comas e
An deoch so cuir uam féin;
Ach so a' chrìoch mu'n 'tàinig mi,
Gu'n sàbhalainn mo threud,
Mar sin na iarram fàbhar, ach
Do thoil gu bràth bhi deunt'."

Be sud an cupan uamhunnacn,
Do fhuair e' ann 'na làimh;
Peacadh 'n t-saoghail ga chuartachadh
'S gach duais a bhuineadh dhà.
Na dh'fhuilgeadh'n saoghal gu sìorruidheachd
De phiàntaibh a's de chràdh,
Chaidh sud a leagadh còmhla' air,
'S an deoch ud dh' òl 'nan àit.

B'e 'n diabh'l a shealbhaich Iùdas sin,
Le chridhe dùbailt' fiar;
An cealgair sanntach, lùbach ud,
A chuir dù-chùl ri Dia:
An troiteir reic a Shlànaighear,
'S a mhaighstir gràdhach féin,
Is bhrath da nàimhde bàsmhor e,
Fo chàirdeas pòg a bheul.

An sin do rinn iad prìosanach
De dh' Iosa gun cheann-fàth,
Is thug iad dh' ionnsaidh Phìlait e,
Gu'n dìteadh e chum bàis:
Is dhìt am breitheamh eucorach
Le fianais bhréig an Tì,
Bha 'choguis féin ag innseadh dha
Bhi dì-chiontach is fìor.

Do cheangail agus sgiùrs' iad e.
Le buillibh drùiteach geur,
An fheoil o'n chnaimh do rùisgeadh leo
'Na meallaibh brùit gu léir,
A chorp ro naomh' do mhilleadh leo
'S a chreuchda sileadh sìos ;
An fhuil le 'n ceannaichte an saoghal so
Gun sgoinn bhi dh'i no prìs.

N' sin rinneadh crùn de'n sgitheach leo,
Is dh'fhigh iad e gu teann,
Chur tuille pian is nàire air,
Do spàrr iad e mu cheann ;
'Na cheann a steach do bhuaileadh leo
Na bioraibh cruaidh ro gheur,
Is aghaidh ghlòrmhor dh' fhalaich iad
Le 'n silibh salach, breun.

'Nuair chuir iad an crùn nàrach air,
Ro chràiteach goirt do bhì,
Do sgeadaich iad le sgàrlaid e
Cuir colbh 'na làimh mar Rìgh
Is labhair iad gu sgallaiseach
A' fanoid air an Tì :—
" Fàillte Rìgh nan Iùdhach dhut,
Le 'n glùn g'a chromadh sìos."

Le 'm foirneart mòr do dh' eignich e
'Chrann cèusaidh thogail suas,
Ach ge bu chruaidh sud b' fhèudar e
Bhi 'géilleadh dhaibh san uair :
A chuisle chaomh a' tràoghadh as,
'S a neart ga fhàsgadh uaith,
A' dìreadh 'n t-sléibh ga shàrach' gus
An d' fhàilnich e fo 'n chuail.

Sìos air an leabaidh dhòrainnich,
Le dheòin do laidh e féin ;
Ruisgt' air a chrann do shìneadh e,
'S gach ălt dheth spion o chéil' :
A chorp ro naomha beannaichte,
Do cheangail iad gu teann,

Le tairnibh 's òrd ga 'n sparradh sud,
  Gu daingeann ris a chrann

An crann an sin do dhìrich iad.
  Is Iosa thog air suas,
Is air na tàirnibh chrochadh e
  Le dochann tha do-luaidh ;
A chudthrom féin a' reubadh as
  Gach creuchd na chois 's na làimh,
Is fhuil ro phrìseil naomha-san
  Ga taomadh sìos gu làr.

Ge bu mhaslach cràiteach leis
  Am bàs a dheilbheadh leo ;
Aon ghearan riamh cha tàinig uaith
  'N aghaidh nàimhde mòr ;
Ach 's ann a ghabh e 'n leith-sgeul-san,
  Ga 'n teasairginn gu fior,
" O Athair thoir dhaibh mathanas,
  Ta'id aineolach 'nan gniomh."

Chaidh dìbh-fhearg Dhé a thaomadh air
  Gach uile thaobh mu'n cuairt,
Bha gnùis a ghràidh air fholach air
  Is thionndadh solus uaith' ;
A's dh'éigh e fo na pianntan sin,
  " Mo Dhia ! Mo Dhia na tréig !
Na ceil do ghnùis ro fhàbharach,
  'S na fàg mi ann am' fheum."

Na 'n rachadh an tròm-dhioghaltas
  Do ghiùlain Ios' e-féin,
Leag' air a chinne-daonn' sin,
  'S na h-ainglean naomh le chéil,
Do chasgradh ann a mòmaint bhig,
  Na slòigh ud leis gu léir:
Am braon bu lugh' d'a fhulangas
  Loisgeadh e'n cruinne-cè.

Do òrduich Dia nan sluagh an sin,
  Iad theachd mu'n cuairt do'n t-sliabh.

Gach uile nàdur reusanta,
  Do rinn e-féin o chian :
'S gu 'm faicte 'ghaol da chreutairibh
  S do bheusaibh' pheacaidh' fhuath,
Ann san fheirg a thaomaich e
  Air Mac a ghaoil san uair.

'S e so bu chainnt da fhulangas,
  " Nis tuigibh uile shluagh,
Nàdur sgreitidh 'pheacaidh ud,
  'S am dhòrainn faicibh 'dhuis ;
Is nàdur teann a' cheartais sin
  A ghlac mi as leth chàich ;
Nach math dhomh bonn da'm fiachan-sa
  'S nach dìol mi ach le m' bhàs."

Bha 'm bàs ud mallaicht', piantachail,
  Ro ghuineach, dioltach, dòigh ;
Ro chràiteach, nàrach, fadalach,
  'S e teachd neo-ghrad 'na chòir :
Bu ni ro oillteil uabhasach,
  Seachd uair' bhi'n crochadh beò,
Air fèith'a chuirp gan spìonadh as,
  Co dh'fheudas inns' a leòn !

Bha brìgh a chuirp air toirmachadh
  An àmhuinn féirge Dhé:
'S a chridhe càirdeil fìrinneach
  A' leaghadh sìos mar chéir :
A theanga lean r'a ghialaibh-san,
  'Bha riamh am pàirt a shluaigh;
Is fòirneart nan geur-phianntan sin,
  A' sniomha' anama uaith.

A fradharc glan do dh'fhàilnich air,
  'S mar ghlaine dh'fhàs a shùil ;
Bha féith'a chridh' a' bristeadh aig,
  'Sa bhràghad clisgeadh dlù :
A ghnùis b' àillidh snuadh a's dreach,
  Air tionndadh uaine lì—
Air leam gu'm faic mi 'n fhearra-dhris air
  'Cur a chath' shéirbh gu crìch.

Air leam gu'm faic mi chreuchdan-san,
  Mar a reub na tàirnean fheòil ;
An fhuil fàs dubh a' ragadh ump ;
  Sìor lagach' air a threòir ;
Dreach a bhàis a' tional uim' ;
  'S e dealachadh r'a sgiamh ;
Ar leam gu'n cluinn mi 'g osnaich e ;
  'S a phlòsgail bha 'na chliabh.

Fa dheireadh labhair Iosa riu,
  " Tha mi an ìota mhor :"
'Ghabh domblas agus fion-geur iad
  'S deoch shìn iad dha r'a h-òl,
'N sin thubhairt,—" Tha e crìochnaichte
  Gach nì ghabh mi 'os làimh."
'S le sgairteachd gheur do ghlaodh e 'mach
  Is chlaon e 'cheann gu bàs.

Be sud an glaodh bha cruadalach,
  Do chual e 'n cruinne-cé ;
Gach creag air talamh sgealbadh leis,
  'S na mairbh ghrad chlisg gu léir :
Do thiondadh' ghrian gu dorchadas,
  Is chaochail colg gach ni,
Bha chruitheachd mar gu 'm bàs'cheadh i,
  'S i tarrainn chum a crìch.

Na flaitheas bha riamh sòlasach
  'S na slòigh bha subhach shuas,
San àm sin rinneadh brònach iad,
  'S an ceòl do leig iad uath ;
Ri faicinn dhaibh an Ughdair ac'
  San ùir ga leagadh sìos,
Am bàs a bhi ga cheangal-sen
  'Thug anam do gach ni.

LATHA A' BHREITHEANAIS.

Am feadh 'ta chuid is mò de'n t-saogh'l
Gu'n ghaol do Chriosd, gu'n sgoinn d'a reachd
Gu'n chreideamh ac' gu'n tig e rìs,
'Thoirt breth na fìrinn air gach neach

An cadal peacaidh taid nan suan.
A' bruadar pailteas de gach nì :
Gu'n umhail ac' 'nuair thig am bàs,
Nach meal iad Pàrras o'n ard Rìgh.

Le cumhachd t'fhacail Dhé tog suas,
An sluagh chum aithreachais na thrà,
Is beannaich an Dàn so do gach neach,
Bheir seachad éisdeachd dha le gràdh.

Mo smuaintean talmhaidh Dhé tog suas,
'S mo theanga fuasgail ann mo bheul ;
A chum gu'n labhrainn mar bu chòir,
Mu ghlòir 's mu uamhunn latha Dhè.

Air meadhon òidhch' 'nuair bhios an saogh'l,
Air aomadh thairis ann an suain ;
Grad dhùisgear suas an cinne-daon',
Le glaodh na trompaid 's airde fuaim,

Air neul ro ard ni fhoillseach' féin.
Ard-aingeal treun le trompaid mhòir ;
Is gairmidh air an t-saogh'l gu léir,
Iad a ghrad éiridh chum a' mhòid :

" O cluinnibhs uile chlann nan daoin,
Nis thainig ceann an t-saogh'l gu beachd ;
Leumaibh 'n'ur beatha sibhs' ta màrbh,
Oir gu dearbh 'ta Ios' air teachd."

Seididh e le sgal cho cruaidh,
'S gu'n cuir e sléibhte 's cuan 'nan ruith ;
Chlisgidh na bhios marbh 'san uaigh,
Is na bhios beò le h-uamhunn crith.

Le h-osaig dhoinionnaich a bheil,
An saogh'l so reubaidh e gu garg,
'S mar dhùn an t-seangain dol 'na ghluais,
Grad bhrùchdaidh 'n uaigh a nìos a' marbh.

'N sin cruinnichidh gach cas is làmh,
Chaidh chur san àraich fad o chéil :

'S bi'dh farum mòr a measg nan cnàmh,
Gach aon diu dol nan àite féin.

Mosglaidh na fireanaich an tùs,
Is dùisgear iad gu léir o'n' suain,
An anamaibh turlingidh o ghlòir,
Ga'n còmhlachadh aig beul na h-uaigh'.

Le aoibhneas togaidh iad an ceann,
'Ta àm am fuasglaidh orra dlù;
Is mar chraoibh-mheas fo iomlan blàth,
Tha dreach an Slànaighear 'nan gnùis ·

Tha obair Spiorad Naomh nan gràs
Air glanadh 'n nàduir o 'n taobh steach:
'S mar thrusgan glan 'ta ùmhlachd Chrìosd,
Ga'n deanamh sgìamhach o'n taobh 'mach.

Dùisgear na h-aingidh suas 'nan déigh,
Mar bhéisdean gairisneach as an t-sloc;
'S o ifrinn thig an anama truagh;
'Thoirt coinneamh uabhasach da 'n corp.

'N sin labhraidh 'n t-anam brònach, truagh,
R'a chollainn oillteil, uabhar, bhreun,—
"Mo chlaoidh! ciod uim' an d'éirich thu
Thoirt peanas dùbailt oirn' le chéil?

O! 'n éigin dòmhsa dol a rìs,
Am prìosan neo-ghlan steach a'd' chré?
Mo thruaighe mi, gu'n d'aontaich riamh,
Le t' an-mianna brùideil féin!

O 'm faigh mi dealach' riut gu bràth!
No 'n tig am bàs am feasd a'd' chòir!
'N drùigh teine air do chnamhaibh iairn!
No dìbh-fhearg Dhé an struidh i t'fheòil!"

Eiridh na rìghrean 's daoine mòr,
Gun smachd gun òrdugh bhi 'nan làimh;
'S cha' n aithn'ear iad a measg an t-sluaidh,
O'n duine thruagh bha ac' na thràill.

'S na daoine uaibhreach leis nach b' fhì,
Gu 'n ùmhlaicheadh iad-féin do Dhia;
O! faic a nis' iad air an glùn;
A' deanamh ùrnuigh ris gach sliabh:

" O chreagan tuitibh air ar ceann,
Le sgàirnich ghairbh de chlachan cruaidh,
Is sgriosaibh sinn á tìr nam beò,
A chum 's nach faic sinn glòir an Uain!"

Amach as uamha gabhaidh 'thriall
An diabhol 's a chuid ainglean féin,
Ge cruaidh e 's eigin teachd a làth'r,
A' slaodadh shlàbhraidh as a dhéigh.

'N sin fàsaidh ruthadh ann san speur
Mar fhàir na maidne 'g éiridh dearg;
Ag innse gu bheil Iosa féin,
A' teachd na dhéigh le latha garbh;

Grad fhosglaidh as a chéil na neòil,
Mar dhorus seòmair an àrd Rìgh,
Is foillsichear am Breitheamh mòr,
Le glòir a's greadhnachas gun chrìch.

Tha 'm bogha-frois mu'n cuairt da cheann,
'S mar thuil nan gleann tha fuaim a ghuth;
'S mar dhealanach tha sealladh sùl,
A' spùtadh as na neulaibh tiugh.

A ghrian àrd-lòcharan nan spèur,
Do ghlòir a phearsa géillidh grad:
An dealradh drillseach thig o ghnùis,
A solus mùchaidh e air fad.

Cuiridh i uimpe culaidh bhròin,
'S bi'dh 'ghealach mar gun dòirt' oir' fuil,
Is crathar cumhachdan nan speur,
A' tilgeadh nan rèullt as am bun.

Bidh iad air uideal ann san speur,
Mar mheas air géig ri h-ànradh garbh:

Tuiteam mar bhraonaidh dh' uisge dlù,
'S an glòir mar shùilean duine mhairbh.

Air charabad teine suidhidh è,
'S mun cuairt da beucaidh 'n tairneanach,
A' dol le ghairm gu crìoch na nèamh,
'S a' reub' nan neul gu doinionnach.

O chuidhlibh 'charbaid thig amach,
Sruth mor de theine laist' le féirg;
Is sgaoilidh 'n tuil' ud air gach taobh,
A' cur an t-saogh'l na lasair dhéirg.

Leaghaidh na Dùile 'nuas le teas,
Ceart mar a leaghas teine céir:
Na cnuic 's na sléibhtean lasaidh suas,
'S bidh teas-ghoil air a' chuan gu léir.

Na beanntaibh iargalt' nach tug seach,
An stòras riamh do neach d'an deòin,
Ta iad gu fialaidh taosgadh 'mach,
An iònmhais leaght' mar abhuinn mhòir.

Gach neach bha sgrìobadh cruinn an òr,
Le sannt, le dò-bheart, no le fuil;
Lan chaisgibh 'nis bhur 'n iota mòr,
'Sa nasgaidh òlaibh dheth o'n tuil.

O sibhse rinn 'ur bun de'n t-saogh'l,
Nach tig sibh 's caoinibh e gu geur,
'Nuair tha e 'gleacadh ris a bhàs,
Mar dhuine làidir dol do'n eug.

A chuisle chleachd bhi fallain, fuar,
Ri mireag uaibhreach feadh nan gleann.
'Tha teas a chléibh 'ga smùidreadh suas,
Le goilibh buaireis feadh nam beann.

Nach faic sibh 'n 'crith tha air mu'n cuairt,
'S gach creag a' fuasgladh ann's gach sliabh
Nach cluinn sibh osnaich throm a' bhàis,
'S a chridhe sgàineadh stigh 'n a chliabh

An cùrtain gorm tha null o'n ghréin,
'S mu'n cuairt do'n chruinne-ché mar chleòc,
Crupaidh an lasair e r'a chéil,
Mar bhéilleig air na h-éibhlibh beò.

Tha 'n t-adhar ga thachd' le neula tiugh,
'S an toit 'na meallaibh dubh dol suas;
'S an teine millteach spùtadh 'mach,
'Na dhualaibh caisreagach mu'n cuairt.

Timchioll a' chruinne so gu léir,
Borb bheucaidh 'n tàirneanach gu bras:
'S bidh 'n lasair lomadh glòir nan speur.
Mar fhalaisg ris na sléibhtibh cas.

'S a chum an doinionn atadh suas,
O cheithir àirdibh gluaisidh 'ghaoth;
Ga sgiùrs' le neart nan aingel treun,
Luathach' an léir-sgrios o gach taobh.

Tha obair nan sè a là rinn Dia,
Le lasair dhian ga chur 'ma sgaoil;
Cia mor do shaibhreas Rìgh nam feart.
Nach ionndrain casgradh mhìle saogh'l!

'M feadh tha gach ni 'an glacaibh 'n *éig*,
'S a chruitheachd gu léir dol bun-os-ceann,
Teannaidh am Breitheamh oirnne dlù,
A chum gach cùis a chur gu ceann.

N sin gluaisidh e o àird nan speur,
Air cathair a Mhòrachd féin a nuas,
Le greadhnachas nach facas riamh,
'S le' Dhiadhachd sgeudaichte mu'n cuairt

Ta mìle tàirneanach 'na làimh,
A chum a nàimhde sgrios am féirg.
Is fonn-chrith orr' gu dol an greim,
Mar choin air éill ri h-àm na séilg.

Ta aingle gun àireamh ann 'na chùirt,
Le 'n sùilean suidhicht' air an Rìgh,

Chum rith le òrdughsan gun dàil,
S na h-uile àit ga'n cur an gniomh.

O Iudais thig a nis a làthair,
'S gach neach rinn bràithreas riut a'd' ghniomh,
An dream a dh'aicheadh creideamh Chriosd,
Na reic e air son ni nach b'fhiach.

A shluaigh gun chiall thug miann do'n òr,
Roi' ghlòir a's aoibhneas flaitheas Dé,
Bhur malairt ghòrach faicibh nis,
'S an sgrios a thug sibh oirbh féin.

'S a mhuinntir uaibhreach leis 'm bu nàr,
Gu 'n cluinnte cràbhadh dha 'n'ur teach;
Faicibh a ghlòir 's na b' ioghnadh leibh,
Ged dhruid e sibh a' rìogh'chd amach.

O Herod faic a nis an Rìgh,
D' an tug thu spìd is masladh mòr,
Ga sgeudachadh le trusgan ruadh,
Mar shuaineas sgallais air a ghlòir.

Nach faic thu Breitheamh an t-saoghail gu léir
'S mar eudach uime 'n lasair dhearg;
A' teachd thoirt duais do dhaoine còir,
'S a sgrios luchd-dò-bheirt ann am fearg.

Is thusa Philat tog do shùil,
'S gu'm faic thu nis' a mùthadh mòr;
An creid thu gur h-e sud an Tì
A rinn thu dhìteadh air do mhòd?

An creid thu gur e sud an ceann,
Mun d' iath gu teann an sgitheach geur?
Na idir gur i sud a' ghnùis,
Air na thilg na h-Iùdhaich sileadh bréun!

'M bu leòr gu'n theich a' ghrian air chùl,
A' diulta fianais thoirt do'n gniomh?
Ciod uim' nach d'fhuair a' chrutheachd bàs,
'Nuair cheusadh air a' chrann a TRIATH?

Cuiridh e aingle 'mach gach taobh,
Chum ceithir ghaothaibh 'n domhain mhòir
A chuartachadh gach aon de'n t-sluagh,
A steach gu luath a dh'ionnsaidh 'mhòid.

Gach neach a dh' àitich coluinn riamh,
O'n ear 's o'n iar tha nise' teachd,
Mar sgaoth do bheachaibh tigh'n mu ghéig
An déis dhaibh éiridh 'mach o'n sgeap.

'N sin togaidh aingeal glòrmhor suas,
Ard bhratach Chriosd da'n suaineas fuil;
A chruinneachadh na ghluais sa' chòir
'S d'a fhulangas rinn dòigh a's bun.

Do m'ionnsaidh cruinnichibh mo naoimh,
Is tionailibh gach aon de'n dream,
A rinn gu dìleas is gu dlù,
Le creideamh 's ùmhlachd ceangal leam.

'N sin tionsgnaidh 'm Breith' air cùis an là
A chum a nàimhde chur fo bheinn,
Is fosglaidh e na leabhrainn suas,
Far am beil peac a' an t-sluaigh air chuimhn

Fosglaidh e 'n cridhe mar an cèudn',
Air dhòigh 's gur léir do'n h-uile neach,
Gach uamharrachd bha gabhail tàmh,
Air feadh an àrois ud a steach.

'Nuair chi'd an sealladh so dhiù féin,
Is dearbh gur léir dhaibh ceartas Dé;
'S bi'dh 'n gruaidh a leaghadh as le nàir
Nach lugha cràdh na teine dian.

Togaidh an tròmpaid 'rìst a' fuaim,—
" Na labhradh 's na gluaiseadh neach;"
Air chor gu'n cluinn gach beag is mòr.
A bhreth thig air gach seòrs' a mach.

" A dhaoine sanntach thréig a' chòir,
'S a leag bhur dòchas ann bhur toic,

A ghlais gu teann 'ur cridhe suas,
'S a dhruid 'ur cluas ri glaodh nam bochd.

An lomnochd cha do dhion o'n fhuachd.
'S do'n acrach thruagh cha tug sibh biadh,
Ged lion mi féin 'ur cisd' de lòn,
'S 'ur treuda' chur a mòid gach bliadhn'.

Ni bheil sibh iomchaidh air mo rìogh'chd,
As eugmhais fìrinn, iochd, is gràidh :
'S o reub sibh m' ìomhaidh dhibh gu léir,
Agraibh sibh féin 'nar sgrios gu bràth.

Is sibhs' bha guidheachan gu dian,
Gu'n glacadh 'n Diabh'l bhur 'n anam féin ;
'S mithich 'ur n-ùrnuigh fhreagra' dhuibh,
'S na h-abraibh chaoidh' *Gur cruaidh a' bhinn*

Is sibhs' a rinn 'ur teanga' féin,
A gheurachadh chum uilc mar sgian,
Le tuailleas, cùl-chainnt, agus breug,
'S le blas-bheum tabhairt beum do Dhia.

A nathraiche millteach 's oillteil greann,
Cha bhinn leam ceòl 'ur srannraich àrd,
'S cha 'n éisd o'r teangaidh ghobhlaich cliù
Le drùchd a phuinnsein air a bàrr.

Is sibhs' thug fuath do m' òrdugh naomh,
Is leis nach b'ionmhuinn caomh mo theach
Leis 'm bu bhliadhna suidhe uair,
Am àros tabhairt cluais do m' reachd.

Cionnas a mhealas sibh gu bràth
A'm' sheirbhis Sàbaid shiorruidh bhuan
Na cionnas bheir 'ur n-anam gràdh,
Do'n ni da'n tug bhur nadur fuath ?

Luchd-mì-ruin agus farmaid mhòir
Da'n doruinn iomlan sonas chàich
Le doilghios geur a' cnàmh bhur cré
Mu aon neach oirbh féin bheir bàrr.

Cionnas a dh' fheudas sibh gu bràth
Lan shonas àiteach ann an glòir;
Far am faic sibh mìlte dream,
Ga'n ardach' os 'ur ceann gu mòr ?

Am fad 's bu léir dhuibh feadh mo rìogh'chd,
Neach b' àirde inbhe na sibh féin ;
Nach fadadh mì run 's farmad cùirt,
Tein' ifrinn duibh am flaitheas Dé ?

Is sibhs' 'an slighe na neo-ghloin ghluais,
'S gu sònraicht' thruaill an leabaidh phòsd ;
Gach neach a thug do m' naomhachd fuath,
Ga'n tabhairt suas gu toil na fèol'.

Mar b' ionmhuinn leibh bhi losgadh 'n teas
'Ur n-uabhair, dheasaich mi dhuibh fearg,
Leabaidh theth 'san laidh sibh sìos,
Am brachaibh-lìn de lasair dhearg.

Ged bheirinn sibh gu rìoghachd mo ghlòir',
Mar mhucaibh steach gu seòmar rìgh ;
Ur nàdur neoghlan bhiodh ga chràdh,
Le'r miannaibh bàsachadh chion bìdh.

Gach neach tha iomchaidh air mo rìogh'chd,
Teannaibh sìbhse chum mo dheis,
Is cruinnichibh seachad chum mo chlì,
A chrìonach o na crannaibh meas."

'N sin tearbainidh e chum gach taobh,
Na caoirich o na gobhraibh lom ;
Ceart mar ni'm buachaille an treud,
'Nuair chuartaicheas e spréidh air tom.

'N sin labhraidh e ri luchd a dheis,
" Sibhse ta deasaichte le m' ghràs,
Thigibh, sealbhaichibh an rìoghachd,
Nach faic a sonas crìoch gu bràth.

Spealg mise 'n geat' bha oirbhse dùinnt,
Le m' ùmhlachd 's m' fhulangas ro-gheur :

S dh fhosgail an t-sleadh gu farsuinn suas
Am leth-taobh dorus nuadh dhuibh féin.

Chum craobh na beath' ta 'm Pàrrais Dé,
Le h-éibhneas teannaibh steach da còir·
'S a fearta iongantach gu léir,
Dearbhadh 'ur n-uile chreuchd 's bhur leòn.

An claidheamh bha ruisgte laist' da dion.
O làimh ar sinnsir Adhamh 's Eubh,
Rinn mise truaill de m' chridhe dhà,
'S a lasair bhàth mi le m' fhuil féin.

Fo' dosraich ùrair suidhibh sìos,
Nach searg 's nach crìon am feasd a blàth;
'S mar smeòraichean a measg nan geug,
Chum molaidh gleusaibh binn 'ur càil.

Le 'maise sàsichibh 'ur sùil,
Is oirbh fo' sgail cha drùigh an teas.
O 'duilleach chùraidh òlaibh slàint;
Is bithibh neo-bhàsmhor le 'meas.

Gach uile mheas tha 'm Pàrrais Dé,
Ta nis gu léir neo-thoirmisgt' dhuibh:
Ithibh gun eagal o gach géig,
A nathair-nimh' cha teum a chaoidh.

A's uile mhiann 'ur n-anma féin,
Lan shàsaichibh gu léir 'an Dia,
Tobar na firinn, iochd, is gràidh,
A mhaireas làn gu cian nan cian.

Mòr-innleachd iongantach na slàint,
Sior rannsaichibh air àird 's air leud,
'S feadh oibriche mo rioghachd mhòr,
'Ur n-eòlas ciocrach cuiribh' meud.

'Ur n-aoibhneas, mais' 'ur tuigs', 's 'ur gràdh,
Bitheadh gu siorruidh fàs ni 's mò:
'S ni 'n coinnich sibh aon ni gu bràth,
Bheir air bhur n-anam cràdh no leòn.

Cha 'n fhaca sùil, 's cha chuala cluas,
Na thaisg mi suas do shonas duibh,
Imichibh, 's biodh 'ur dearbhachd féin,
Sìor innse sgeul duibh air a chaoidh."

Ach ris a mhuinntir th'air a chlì,
Labhraidh e 'na dhìoghltas cruaidh,
" A chuideachd nach tug gràdh do Dhia,
A chum an diabhoil siùbhlaibh uam.

'S mo mhallachd maille ribh gu bràth,
A chum 'ur cràdh 's 'ur cur fo phian :
Gluaisibhse chum an teine mhòir,
Ga'r ròsdadh ann gu cian nan cian."

Mar sgàin an talamh as a' chéil,
'N uair ghabh e teaghlach Chòraih steach,
Ceart làimh riu fosglaidh 'n uaigh a beul.
'S i miananaich air son a creich.

Is mar a shluig 'mhuc-mhara mhòr,
Iònas 'nuair chaidh' thilgeadh 'mach.
Ni slugan dubh an dara bàis,
A charabad iathadh umpa steach.

San uamhaidh taobhaidh iad r'a chéil,
A ghluais 'n am beath' gu h-éucorach :
Luchd-mhionn a's mortaidh a's fianais-bhréig ;
Luchd-misg a's reubainn 's adhaltrais.

Mar chualaig dhris an ceangal teann,
Air slabhraidh tha gach dream leo féin ;
'S an comunn chleachd bhi 'n caidreamh dlù,
Mar bhioraibh rùisgte dol 'nan cré.

Mar leòghan garg fo' chuibhreach cruaidh,
Le thosgaibh reubadh suas a ghlais :
An slabhraidh cagnaidh iad gu dian,
'S gu bràth cha ghearr am fiaclan phrais.

Bidh iad gu siorruidh 'n glacaibh 'bhàis
S' an crìdh' ga fhàsgadh asd' le bròn,

Ceangailt air cuan do phronnasg laisd
'S a dheatach uaine tachd' an sròn.

Mar bhàirneich fuaighte ris an sgeir,
Tha iad air creagaibh goileach teann:
Is dìbh-fhearg Dhé a' seideadh' 'chuain,
Na thonnaibh buaireis thar an ceann.

'Nuair dhùineas cadal cruaidh an sùil,
Teas féirg' 's an-dòchas dùisgidh iad;
A chnuimh nach bàsaich 's eibhle beò,
A cur an dòrainn shiorruidh 'meud.

Air ifrinn 'nuair a gheibh iad sealbh,
'S làn-dearbhadh co ga'n toir iad cìs,
Faodaidh sinn 'an gearan truagh
'Chur anns na briathraibh cruaidh so sìos.

" O staidh na neo-ni 'n robh mi 'm thàmh.
Ciod uime dh'àrdach Dia mo cheann!
Mo mhìle mallachd aig an là
N do ghabh mo mhàthair mi 'na broinn.

Ciod uime fhuair mi tuigse riamh?
No ciall is reusan chum mo stiùir?
Ciod uim' nach d'rinn thu cuileag dhiom
Na durrag dhìblidh ann san ùir?

Am mair mi 'n so gu saogh'l nan saogh'l!
'N tig crìoch no chaochla orm gu bràth
Am bheil mi nis san t-siorrachd bhuan,
A' snàmh a chuain a ta gu'n tràigh!"

Ged àireamhainn uil' reullta néimh,
Gach féur is duilleach riamh a dh'fhàs,
Mar ris gach braon a ta sa' chuan,
'S gach gaineamh chuartaicheas an tràigh.

Ged chuirinn mìle bliadhna seach,
As leth gach aon diu sud gu léir,
Cha d'imich seach de'n t-sìorrachd mhòir
Ach mar gu 'n tòisicheadh i'n dè.

Ach O! 'n do theirig tròcair Dhé!
'S am pian e mi gu saogh'l nan saogh'l!
Mo shlabhraidh 'n lasaich e gu bràth!
No glas mo làmh an dean e sgaoil'!

'M bi 'm beul a dh'orduich Dia chum seinn
Air feadh gach linn a chliù gun sgìos,
Mar bhalagan-séididh fadadh suas
Na lasrach uain' an ifrinn shìos!

Ged chaidh mo thruaighe thar mo neart
Gu deimhinn féin is ceart mo bhìnn;
Ach c'fhada bhios mi 'n so gam chràdh,
Mu'm bi do cheartas sàitheach dhiom!

No 'm bi thu dìolte dhiom gu bràth
'N deach lagh an nàduir chuir air cùl?
Mo thruaighe mi! 'ne so am bàs
A bhagair thu air Adhamh 'n tùs?

Air sgàth do dhioltais 'm bi thu 'sniomh
Snàthain mo bheath' gu siorruidh caol?
Nach leòr bhi mìle bliadhn' ga'm losg'
As leth gach lochd a rinn mi 's t-saogh'l?

Ged lean do dhìoltas mi gu m' chùl,
Cha 'n ardaich e do chliù a Dhé,
'S cha'n fhiu do d' Mhorachd t-fhearg a chosg,
Air comharra' cho bochd rium féin.

O Dhia! nach sgrios thu mi gu tùr?
'S le d' chumhachd cuir air 'm anam crìoch,
'S gu staid na neo-ni tilg mi uait,
Far nach 'eil fulang, smuain, no gnìomh.

Ach O! se so mo thoillt'neas féin
Is ni bheil eucoir buntainn rium;
Oir dhiùlt mi tairgse shaor do Chriosd,
S nior ghabh mi d'a fhuil phrìseil suim.

Mo choguis d'tidh mi gu bràth,
An fhianais bha ga 'm chàineadh riamh:

An-iochd no eucoir ann mo bhàs,
Cha leig i chàradh 'm feasd air Dia.

Do thilg mi aitheanta air mo chùl,
A's ruith mi dùrachdach gu'm sgrios
Is 'fhianais féin a' m' chridhe mhùch,
A' druid' mo shùilean roimh mo leas.

Cia meud an dìogh'ltais tha dhomh' dual
As leth mo pheacaidh uamhor dàn!
Am peac' thug dùlan do dh' fhuil Chriosd,
'S a dh'fhàg gun éifeachd brìgh a bhàis.

Gidheadh nach 'eil do Bhuaidhean féin
Neo-chrìochanach gu léir o chian?
'S an toir mo chiont air iochd, 's air gràdh
Gu'm fàs iad crìochnaicht' ann an Dia?

An comas dut mo thilgeadh uat
Far nach cluinn do chluas mo sgreud?
'M beil dorchadas an ifrinn féin
Far nach léir do Dhia mo staid?

A' t' aoibhneas iomlan, 'n éisd do chluas
Ri creutair truagh a rinn do làmh,
Ag éigheach,—" *Athair!* gabh dhiom truas,
'S leig fuarach do ghoil smear mo cnàmh?

Eisd o mo Dhia! mo thagradh bochd,
'S gach osna ghoirt 'ta teachd a m' chliabh,
'S aon achanaich nis' iarram ort,
Air son gach lochd a rinn mi riamh:

'Nuair ghuileas mi deich mìle bliadhn'
Sa'n lasair dhian so féin ga m' chràdh,
'Nuair sgìth'cheas deamhain bhi g'am phian,
O deònaich 'Dhia gu'm faigh mi bàs!

Ge truagh mo ghuidhe cha'n éisdear e
A's fois no fè cha'n fhaigh mi chaoidh
Ach beath' neo-bhàsmhor teachd as ùr
Gu'm neartach' ghiùlan tuille claoidh.

Ach stad mo rann is pill air t'ais
O sloc na casgraidh dhéin a nìos,
Is feuch cionnas a bheir thu seòl,
Do'n dream tha beò nach téid iad sìos

A leughadair am beil e fìor,
Na chuir mi cheana sìos am dhàn ?
Ma se 's gu'm beil thig 's lùb do ghlùn
Le ùrnaigh 's aithreachas gun dàil :

A dh ionnsaidh Iosa teich gu luath,
A' gabhail gràin is fuath do d' pheac',
Le creideamh fior thoir ùmhlachd dhà,
An' uil' àitheanta naomh a reachd.

Gabh ris 'na oifigibh gu léir,
'S ri h-aon diù na cuir féin do chùl ;
Mar Fhàidh, mar Shagart, 's mar Rìgh,
Chum slàinte, dìdeann, agus iùl.

Biodh eiseamplair am beachd do shùl,
Chum t' uile ghluasad 'stiùr' da réir,
'S gach meadhon dh' òrduich e chum slàint
Bi féin g'an gnàthachadh gu léir.

As 'fhìreantachd dean bun amhàin.
'S na taic gu bràth ri d' thoilltneas féin :
'S mas àill leat éifeachd bhi 'na ghràs,
Na h-altrum peacadh dàimh a'd' chré.

Mar sin ged robh do chionta mòr,
Chum glòir do Tighearn' saorar thù,
Is chum do shonais shiorruidh féin,
Air feadh gach ré a' seinn a chliù.

AM BRUADAR.

AIR bhith dhomhsa ann am shuain
A' bruadar diomhain mar tha càch,
Bhi' glacadh sonais o gach nì ;
Is e ga'm dhìbreadh ann's gach àit.

Air leam gu'n tainig neach am chòir,
'S gu'n tuirt e rium, " Gur gòrach mi,
Bhi smuainteach greim a ghlei'dh do'n ghaoith
No gu'n lion an saogh'l mo chrì'.

" Is diamhain dut bhi 'g iarraidh sàimh,
'N aon ni' no'n àit' air bith fo 'n ghréin ;
Cha chlos do d' chorp an taobh so'n uaigh.
No t' anam 'n taobh so shuaimhneas Dé.

" An tra dh'ith Adhamh 'meas an tùs,
Am peacadh dhrùigh e air gach nì :
Lion e na h-uile ni le saothair,
Is dh'fhàg e 'n saogh'l na bhriste crì'.

" Air sonas 'anma chaill e còir;
Mar ris gach sòlas bha'nn sa ghàr' :
O sin ta 'shliochd nan deoiribh truagh ;
Mar uan a mearachd air a mhàthair.

" Ri méilich chruaidh taid ruith gach nì,
'An duil gu 'm faigh an inntinn clos :
Ach dhaibh ta 'n saogh'l gun iochd no truas,
Mar mhuime choimheich fhuair gun tlus.

" Mar sin tha iad gun fhois no tàmh,
Ga 'n sàrach' glacadh faileas bréig ;
'S a' deòl toil-inntinn o gach nì,
Is iad mar chìochan seasg 'nam bèul.

" Bidh teanndachd eigin ort am feasd,
'S do dhòchas faicinn fuasgladh t'fheum,
An còmhnaidh dhut mar fhad na làimh ;
Ach gu bràth ch'n fhaigh dheth gréim.

" Cha teagaisg d'fheuchain 's dearbhadh thù,
O dhùil a's earbsa chuir sa' bhréig,
A rinn do mhealladh mìle uair.
'S co fhada uat an diugh sa'n dé.

" An ni bu mhò da'n tug thu miann,
Nach dh'fhàg a mhealtainn riamh e searbh ?

Tha tuilleadh sonais ann an dùil,
Na tha'nn an crùn le bhi na shealbh.

" Ceart mar an ròs a ta sa' ghàrr',
Seargaidh a bhlàth 'nuair théid a bhuain
Mu'n gann a ghlacas tu e d'làimh,
Tréigidh àile e 'is a shnuadh.

" Ni beil neach o thrioblaid saor,
Am measg a' chinne daonn' air fad.
'S co lionmhor osna th'aig an rìgh,
Is aig an neach is ìsle staid.

" Tha 'smùdan féin á ceann gach fòid
Is dòruinn ceangailt' ris gach math ;
Tha'n ròs a' fàs air drisibh geur.
'S an taic' a chéil' tha mhil 's an gath.

" Ged chì thu neach 'an saibhreas mòr
Na meas a shòlas bhi thar chàich:
An tobar 's glaine chì do shùil,
Tha ghrùid 'na ìochdar gabhail tàmh :

" 'S mu chuireas t' anail e 'na ghluais,
Le tarrainn chabhaig suas a'd' bhèul,
Dùisgidh an ruadhan dearg a nìos,
S le gaineamh lìonaidh se do dheud.

" 'S ged chì thu neach 'an inbhe aird,
Tha e mar nead am bàrr na craoibh ;
Gach stoirm a bagra' thilgeadh nuas,
Is e air luasgadh leis gach gaoith.

" An neach is fearr tha 'n saogh'l a' riar.
Tha fiaradh eigin ann 'na staid,
Nach dean a sheòltachd is a strì.
Am feast a dhìreachadh air fad.

" Mar bhata' fiar an aghaidh chéil,
A ta o shuidheach' féin do-chur ;
A réir mar dhìreas tu a bharr,
'S co cinnteach ni thu cam a bhun.

" Na h-Iudhaich thionail beag no mòr,
De'n Mhana dhòirteadh orra 'nuas;
'Nuair chuir gach neach a chuid 's a' chlàr,
Cha robh air bàrr no aon ni uaith:

" Mar sin a ta gach sonas saogh'lt,
A ta thu faotainn ann a d' làimh,
Fa chomhair saibhreas, 's inbhe cùirt
Tha caitheamh, cùram, agus cràdh.

" Ged chàrn thu òr a d' shlighe suas
Fa chomhair fàsaidh 'n luaith da réir
Is ge do chuir thu innte rìogh'chd
A mheidh cha dìrich i'na dhéigh.

" Tha cuibhrionn iomchaidh aig gach neach
'S ged tha thu meas gur tuille b' f hearr;
Cha toir an t-anabharr th'ann an sud,
Am feasd an cudthrom as a chràdh.

" O iomluas t' inntinn tha do phian;
A' diùlta 'n diugh na dh'iarr thu 'n dé:
Cha chomasach an saogh'l do riar,
Le t' anamianna 'n aghaidh chéil'.

" Na 'm faigheadh toil na feòl' a rùn,
D'a mianna brùdail dh'iarradh sàth;
Flaitheas a b' àird cha'n iarradh ì,
Na annta sud bhi sìorruidh 'snàmh.

" Ach ged a b' ionmuinn leis an f heòil.
Air talamh còmhnachadh gach rè:
Bhiodh dùrachd t' ardain agus t' uaill.
Cho ard dol suas ri Cathair Dhé,

" Ach nam b' àill leat sonas buan,
Do shlighe thabhair suas do Dhia,
Le dùrachd, creideamh, agus gràdh,
Is sàsaichidh e t' uile mhiann.

" Tha 'n cuideachd sud gach ni san t-saogh'l,
Tha 'n comas dhaoine shealbhach' fìor;

Biadh, a's aodach, agus slàint,
Is saorsa, càirdeas, agus, sìth."

An sin do mhosgail ás mo shuain,
Is dh'fhag mo Bhruadar mi air fad :
Is leig mi dhiom bhi ruith gach sgàil,
Is dh'fhàs mi toilichte le m' staid.

AN GAISGEACH.

Cha bu ghaisgeach Alasdair mòr,
No Cesar thug an Ròimh gu géill ;
Oir, ged a thug iad buaidh air càch,
Dh' fhan iad 'nan tràill' d'a miannaibh féin.

Cha ghaisg' an ni bhi liodairt dhaoin,
'S cha chliù bhi ann an caonnaig tric :
Cha 'n uaisle inntinn àrdan bòrb,
'S cha treubhantas bhi garg gun iochd,

Ach s gaisgeach esan a bheir buaidh
Air eagal beatha, 's uamhunn bàis,
'Sa chòmh'laicheas le misnich crì',
Na h-uile ni a ta dha 'n dàn.

Le gealtachd ciont, cha teich air cùl
'S an àm an dùisg a chogais féin,
A tagradh éisdidh e gu ciùin.
'S an ceartas dùinidh se a beul,

'S e 'n gaisgeach esan 'bheir fo' chìs,
A thoil chum strìochd do reusan ceart,
'S a smuaintean ceannairceach gu léir,
Bhi 'n òrdugh géilleachdainn d'a smachd.

A mhianna brùideil saltraidh sìos,
'S mar bhuill a chuirp fo' chìs a'taid,
S cha'n irislich e féin da'n riar,
O nach gu riaghladh rugadh iad.

San òidhch 'nuair laidheas e chum suain,
Bi'dh shubhailcean mu'n cuairt da féin,

Mar shaighdearan m a thiomchioll rìgh,
'Ga dhìdean o gach nàmhaid treun.

'Sa mhadainn 'nuair a dhéireas suas,
Cruinnichidh smuaintean as gach àit,
S e féin 'na 'n ceann mar chaiptin seòlt',
Ga'n suidheachadh 'an òrdugh blàir.

Chum cogadh 'n aghaidh miann na feòl',
Gach bochdainn, 's dòruinn 'ta san t-saogh'l
Gach ribe is gach innleachd bàis,
Ta 'n deamhan 'gnàthach' 'n aghaidh dhaòin'.

Tha inntinn daingeann mar a' chreag.
Cha charaich eagal e no fiamh:
Ta shùilean furachair a's geur,
Is léir dha 'n dubhan crom troi 'n bhiadh.

Gu diomhain nochdaidh 'n saogh'l a ghlòir,
Gach òr a's inbhe mhòr a t'ann;
Ta saibhreas aig' cho pailt 'na chrì',
'S gur truagh leis rìgh is crùn mu cheann.

Is ge do sgaoil an strìopach lìon,
Gu ghlàc' le ìnnleachdaibh a mais';
Cha drùidh air dealanach a sùl,
'S cha leagh i 'rùn le 'miannaibh laist'.

A nàmh cha choisinn air gu bràth,
Ged fhaigh e sàrachadh ri h-uair;
'S e 'neart 's a shlàinte cridhe brùit,
Is air a ghlùinibh bheir e buaidh.

'S i 'n fhìrinn ghlan is clogaid dà,
Is gràs a' chreideamh aig' mar sgiath;
'S e'n sgriobtur naomh a chlaidheamh geur
'S a mhisneach ta gu léir 'an Dia.

Tha sìothchaint aig 'na inntinn féin,
'S a chogais réith ris ann 's gach nì;
Ta saibhreas aig' nach léir do dhaoin,
Is air nach cuir an saoghal crìoch.

Ri miodal tlà cha 'n éisd a chluas,
Is sgainneal ghrannd cha bhuair a shìth,
Cha ghabh e eagal á droch-sgeul,
Is tuaileas bréig cha lot a chrì'.

O m' anam ! dùisg is deasaich t' airm,
'S gabh fàrmad ris a' ghaisgeach threun,
Is t' anamianna cuir fo' chìs,
Chum rìogh'chd a cheannsach' annad féin.

Biodh t' inntinn ard osceann nan speur,
Cha 'n 'eil fo 'n ghréin ach pòrsan truagh ;
Mar tholman ùire faic an saogh'l,
Is daoin' mar sheangain air mu'n cuairt

A null 'sa nall gun fhois gun tàmh
A' cruinneach' as gach àit do'n cist
Gu lionmhor marcachd thar a chéil'
'S a' trod gu geur mu bhiorun brist.

'Nuair chì thu 'n sealladh so de'n t-sluagh
Do smuainte cruinnich riut gu léir,
A shealbhach' saibhreas, sonas, 's sìth,
Air nach tig crìoch a' t' anam féin.

AN CLAIGEANN.

'S mi 'm shuigh aig an uaigh,
Ag amharc mu bruaich,
Feuch Claigeann gun snuagh air làr :
Do thog mi e suas,
A' tiomach' gu truagh,
G'a thionndadh mu 'n cuairt am làimh.

Gun àille gun dreach,
Gun aithne gun bheachd ;
Air duine theid seach 'na dhàil
Gun fhiacail 'na dheud,
No teanga 'na bheul,
No slugan a ghleusas càil.

Gun ruthadh 'na ghruaidh
'S e rùisgte gu'n ghruaig ;

Gun éisdeachd 'na chluais do m' dhàn
Gun anail 'na shròin,
No àile de'n fhòid,
Ach lag far 'm bu chòir bhi àrd.

Gun deallradh 'na shùil,
No rosg uimpe dùn',
No fradharc ri h-iùl mar b' àbh'sd.
Ach durragan crom,
A chleachd bhi san tom,
Air cladhach' da tholl 'nan àit.

Tha n' teanachainn bha 'd chùl,
Air tionndadh gu smùr,
Gun tionnsgal no sùrd air d'fhèum :
Gun smuainteach' a'd' dhàil,
Mu philleadh gu bràth,
A chearteach' na dh'fhàg thu 'd dhéidh.

Cha 'n innis do ghnùis,
A nise co thu,
Ma's rìgh no ma's diùc thu féin
'S ionann Alasdair mòr,
Is tràill a dhìth lòin.
A dh' eug air an òtrach bhreun.

Fhir chlaghaich, na h-uaigh'
Nach cagair thu 'm chluais,
Co 'n claigionn so fhuair mi 'm làimh ?
'S gu 'n cuirinn ris ceisd,
Mu ghnàs mu 'n do theasd ;*
Ge nach freagair e' m' feasd mo dhàn.

'M bu mhaighdean deas thu,
Bha sgiamhach a' d' ghnùis,
'S deagh shuidheach' a' d' shùil da réir ?
Le d' mhaise mar lìon,
A ribeadh mu chrì',
Gach òganaich chìdh' tu féin.

Tha nise gach àgh,
Bha cosnadh dhut gràidh,

---

* Mu'n D'eug e.

Air tionndadh gu gràin gach neach ;
Marbhais air an uaigh,
A chreach thu de'n bhuaidh,
Bha ceangailt' ri snuadh do dhreach.

No 'm breitheamh ceart thù,
Le tuigs' agus iùl,
Bha réiteach gach cùis do'n t-sluagh ;
Gun aomadh le pàirt',
Ach dìteadh gu bàs,
Na h-eucoir bha dàicheil cruaidh ?

No 'n do reic thu a chòir,
Air ghlacaid de'n òr,
O 'n dream da 'n robh stòras pailt ?
Is bochdan an t-sluaigh.
Fo fhoirneart ro chruaidh,
A' fulang le cruas na h-airc.

'S mar robh thusa fìor,
Ann a t' oifig am binn.
'S gun d'rinn thu an dìreach fiar ;
'S co cinnteach an nì,
'Nuair thainig do chrìoch,
Gu 'n deachaich do dhìt' le Dia.

No 'n robh thu a d' léigh,
A' leigheas nan crèuchd,
'S a deanamh gach eugail slàn ?
A' t'ìoc-shlaintibh mòr,
A' deanamh do bhòsd,
Gu 'n dìbreadh tu chòir o'n bhàs ?

Mo thruaighe gun thréig,
Do leigheas thu féin,
'Nuair bha thu fo eugail chruaidh :
Gun fhoghnadh gun stà,
Am purgaid no 'm plàsd,
Gu d' chumail aon trà o'n uaigh.

No 'n seanalair thù,
A choisinn mor-chliù

Le d' shèoltachd a stiùradh airm ?
Air naimhde toirt buaidh,
Ga 'n cur ann san ruaig,
'S ga 'm fàgail nan cruachabh marbh :

'N robh do chlaidheamh gun bheairt,
No 'n d' fhàg thu do neart,
'Nuair choinnich thu feachd na h-uaigh.
'Nuair b' éigin dut géill,
A dhaindeoin do dheud,
De dh' armailt' a bhéistibh truagh ?

Tha na durraig gu tréun,
Ri d' choluinn' cur séisd,
'S a' cosnadh ort féisd gach là;
Is claigean do chinn,
'Na ghearasdan dion,
Aig daolagan dìblidh 'n tàmh :

Cuid a' claodhach' do dheud,
A steach ann a' d' bheul,
S cuid eile a' reub do chluas;
Cuid eile nan sgùd,
Thig'n amach air do shùil,
A spùinneadh 'sa rùsg' do ghruaidh.

No m' fear thu bha pòit,
Gu tric sa'n taigh-òsd,
'S tu cridheil ag òl nan dram ?
Nach iarradh dhut féin,
De fhlaitheanas Dé,
Ach beirm a bhi 'g éiridh' d' cheann ?

Nach iarradh tu 'cheòl,
Ach mionnan mu'n bhòrd,
Is feuchainn co 'n dòrn bu chruaidh
Mar bhó no mar each,
Gun tuigse gun bheachd,
'S tu brùchdadh 'sa sgeith mu'n chuaich ?

Na 'n duin' thu bha gluas'd
Gu ceanalta, suairc,

Gu measara, stuam, mu d' bhòrd;
    Le miannaibh do chré,
    Fo' chuibhreachadh géur,
'N am suidhe gu féisd 's gu sògh?

    No 'n geòcaire mòr,
    Bha gionach air lòn,
Mar choin ann am feòlach dearg;
    A' toileach' do mhiann,
    Bha duilich a riar,
'S tu géilleadh mar dhia do d' bholg?

    Tha nise do bhrù,
    Da 'n robh thu a' lùb',
De ghaineamh 's de dh'ùir glè làn
    'S do dheudach air glas',
    Mu d' theangaidh gun bhlas,
Fo' gheimhleachaibh prais a' bhàis.

    No 'm morair ro mhòr,
    A thachair am dhòrn,
Neach aig an robh còir air tìr;
    Bha iochdmhor ri bochd,
    A' cluthadh nan nochd,
Réir pailteas a thoic 's a nìth?

    No 'n robh thu ro chruaidh,
    A' feannadh do thuath,
'S a tanach' an gruaidh le màl;
    Le h-agartas geur
    A glacadh an spréidh
'S am bochdainn ag éigheach dáil?

    Gun chridh' aig na daoin,
    A bh'air lomadh le h-aois,
Le 'n claigeannan maola truagh;
    Bhi seasamh a' d' chòir,
    Gun bhoineid 'nan dórn,
Ge d' tholladh gaoth reòt' an cluas

    Tha nise do thràill,
    Gun urram a' d' dhàil,

Gun ghearsom, gun mhàl, gun mhòd;
Mor mholadh do'n bhàs,
A chasgair thu trà,
'S nach d' fhuilig do stràic fo 'n fhòid.

No 'm ministear thù,
Bha tagra' gu dlù,
Ri pobull 'an ùghdarras Dé;
Ga 'm pilleadh air ais,
Bha 'g imeachd gu bras,
Gu h-ifrinn na casgradh dhéin ?

No 'n robh thu gun sgoinn,
Mar mhuime mu chloinn,
Gun chùram do dh'oighreachd Dhé;
Na 'm faigheadh tu 'n rùsg.
Bha coma co dhiù,
Mu'n t-sionnach bhi stiùradh an treud;

Leam 's cinnteach gun d' fhuair,
Do dheanadas duais,
'Nuair rainig thu 'm Buachaill' mòr:
'Nuair chuartaich am bàs,
A steach thu 'na laith'r,
Thoirt cunntas a' d' thàlant dò.

No 'n ceann thu bha làn,
Do dh' innleachdan bàis.
Gu seòlta ga 'n tàth'dh r'a chéil;
Ga'n cuir ann an gniomh,
Gun umhail gun fhiamh,
A freagra' do Dhia 'nan dèigh ?

'N robh teanga nam breug,
Gun chuibhreach fo d' dheud,
A' togail droch sgeul air càch;
Gath puinnsein do bhéil,
Mar naithir a teum,
Sa' lotadh nan ceud gach là ?

Tha i nise 'na tàmh,
Fo' cheangal a bhàis,

Gun sgainneal o phlàigh na dùch'.
Is durragan grànnd,
Air lobhadh 'na h-àit,
An déigh dhaibh a cnàmh gu cul.

'S mu lean thu do ghnàths,
Gu leabaidh do bhàis,
Gun tionndadh' na thrà ri còir;
Car tamuill na h-uair',
Dean flaitheas de'n uaigh,
Gus an gairmear thu suas gu mòd:

Mar losgann dubh grànnd,
Ag iomairt a' smàg,
Gu 'n éirich thu 'n aird o'n t-sloc;
Thoirt coinneamh do Chrìosd,
'Na thigheachd a rìst,
A dh' fhaotainn làn diol a' t' olc.

'Nuair théid thu f'a bhinn,
Ni cheartas do dhìt';
Ga t' fhògradh gu sìorruidh uaith:
Gu lasair gu d' phian',
Chaidh a dheasach' do'n Diabh'l,
Sa mhallachd gu dian 'ga d' ruag.

'N sin cruaidhichidh Dia
Do chnaimhean mar iar'n.
Is t' fheithean mar iallaibh prais;
Is teannaichidh t' fheòil,
Mar innein nan òrd,
Nach cnàmh i le mòid an teas.

No 'n ceann thu 'n robh ciall,
Is eòlas air Dia,
'S gun d' rinn thu a riar 'sa chòir:
Ged tha thu 'n diugh rùisgt',
Gun aithne', gun iùl,
Gan teanga', gun sùil', gun sròn.

Gabh misneach san uaigh,
Oir éiridh tu suas,

'Nuair chluinneas tu fuaim an stuic,
'S do thruailleachd gu léir,
Shìos fàgaidh tu d' dhéigh,
Aig durragan breun an t sluic.

'N sin deasaichidh Dia,
Do mhaise mar ghrian,
Bhiodh ag eiridh o sgiath nam' beann
A' cur fradharc ro ghéur,
'S na suilean so féin,
'S iad a' dealradh mar reull a'd cheann.

Do theanga s do chàil,
Ni ghleusadh gun dàil,
A chantainn 'na àrois cliù:
Is fosglaidh do chluas,
A dh'éisteachd ri fuaim,
A mholaidh th' aig sluagh a' chùirt.

'Nuair dhealraicheas Criosd,
'Na thigheachd a rìs,
A chrùinneach' nam fìrean suas:
'N sin bheir thu do leum,
Thoirt coinneamh dha féin,
Mar iolair nan spèur aig luaths.

'Nuair dh'eireas tu 'n àird,
Grad chuiridh ort fàilt.
A mhealtainn a chàirdeas féin,
Gun dealach' gu bràth,
R'a chomunn no ghràdh,
A steach ann am Phàrras Dé.

Fhir 'chluinneas mo Dhán,
Dean aithreachas trà,
M feadh a mhaireas do shlaint 's do bheachd;
Mu'n tig ort am bàs
Nach leig thu gu bràth,
Air geata nan gràs a steach.

AN GEAMHRADH.

Do theirig an sàmhradh,
  'S tha 'n geamhradh teachd dlù oirn,
Fior nàmhaid na chinneas,
  Teachd a mhilleadh ar dùcha:
Ga saltairt fo' chasaibh,
  'S d'a maise 'ga rùsgadh ;
Gun iochd ann ri dadum,
  Ach a sladadh 's a plùnndruinn.

Sgaoil oirnne a sgiathàn,
  'S chuir e ghrian air a chùlthaobh
As an nead thug e 'n tàlach,
  Neo-bhàigheil g'ar sgiùrsadh :
Sneachd iteagach glè gheal,
  O na speuraibh teachd dlù oirn',
Clacha-meallain 's gaoth thuathach,
  Mar luaidhe is mar fhùdar.

'Nuair shéideas e anail,
  Cha 'n fhag anam am flùran ;
Tha 'bhilinn mar shiosar,
  Lomadh lios de gach ùr-ros :
Cha bhi sgeudach air coille,
  No doire nach rùisg e ;
No sruthan nach tachd e,
  Fo leacannan dù'-ghorm.

Fead reòta a chléibhe,
  Tha séideadh na doinionn,
A chuir beirm ann san fhàirge,
  'S a dh' at' garbh i na tonnan ;
S a bhinntich an clàmhuin,
  Air airde gach monaidh,
'S ghlan sgùr e na réulltan,
  D' ar péile le'n solus.

Tha gach beathach a's duine,
  Nach d' ullaich 'na sheason,

Ga 'n sgiùrsa' le gaillionn
Gun talla' gun eudach :
'S an dream a bha gniomhach,
'Fàs ìorgalt mi-dhéirceil :
Nach toir iasad do'n leisgean,
Ann san t-sneachda ge d' eug e.

Tha 'n seillean 's an seangan,
A bha tional an stòrais,
Le gliocas gun mhearachd,
A'toirt aire do'n dòruinn :
'G ithe bidh 's ag òl meala,
Gun ghainne air lòn ac',
Fo' dhion ann sa'n talamh.
O anail an reòta.

Tha na cuileagan ciatach,
'Bha diomhain san t-sàmhradh,
'S na gathanaibh gréine,
Gu h-éibhinn a damhsa ;
Gun deasach 'gun chùram,
Roi' dhùldachd a gheamhraidh :
Tha'id a nise a' bàsach',
Ann 's gach àite le teanndachd,

Ach éisd rium a shean-duin'.
'S tuig an sàmhla tha 'm stòri',
Tha 'm bàs a' teachd teann ort,
Sud an geamhradh tha 'm òran :
'S ma gheibh e thu d' leisgein,
Gun deasach' fa' chòmhail,
Cha dean aithreachas crìche,
Do dhìonadh o'n dòrainn.

Gur mithidh fàs diadhaidh,
'S do chiabhan air glasadh,
'Na beàrnaibh do dheudach,
Is t' eudan air casadh ;
Do bhathais air rùsgadh,
'S do shùilean air prabadh,
Agus croit ort air lùbadh,
Chum na h-ùire do leaba'.

Tha na sruthanan craobhach,
'Bha sgaoileadh a' d' bhallaibh.
Gu mireagach, buailteach,
Clis, gluasadach, tana ;
A nise air traoghadh
O n' taomachadh thairis,
O'n a ragaich 'sa dh' fhuaraich
Teas uabhar na fala.

Balg séididh na beatha,
Tha air caitheamh gun fhèum ann.
'S o chrup ann a' d' chliabh e,
Gur h-e phian bhi 'ga shéideadh :
Tha 'n corp a chruit chiùil ud,
Air diùltadh dhut gleusadh ;
'S comhar' cinnt' air a thasgaidh,
Bhi lasach' a theudan.

Théich madainn na h-òige,
Is treòir mheadhon latha
Tha 'm feasgar air ciaradh,
'S tha ghrian ort a' laidhe :
'S mu bha thusa diomhain,
Gun ghniomh is gun mhaitheas ,
Gu h-ealamh bi d' dhùsgadh,
Mu'n dùinear ort flaitheas.

'Réir caithe na beatha,
'S tric leatha gun crìoch i ;
Bidh an cleachda' fàs làidir,
Do-fhàsach o'n ìnntinn :
Na labhair an sean-fhacal,
'S deimhin leam 's fìor e,
" An car théid san t-sean-mhaid'
Gur h-ainmig leis dìreadh."

Ach òganaich thréibhich
Thoirs' éisdeachd do m' òran,
Sleig dhiot bhi mi-chéillidh,
Ann an céitean na h-òige
Tha aois agus éaslaint,
Air do dheigh ann an tòir ort :

'S mu ni h-aon aca gréim ort,
  Pillidh t' aoibhneas gu bròn dut.

An aois a ta 'n tòir ort,
  Bheir i leòn ort nach saoil thu ;
Air do shùilibh bheir ceathach,
  Is treabhaidh si t' aodan :
Bheir i crith-reodh mu d' ghruaig,
  Is neul uaine an aoig leis,
'S cha tig aiteamh na grian ort,
  'Bheir an liath-reodh a chaoidh' dhiot.

Bheir na's measa na sud ort,
  Fàilinn tuigs' agus rèusain ;
Dìth leirsinn a' t' inntinn ;
  Dìth cùimhn' agus géire ;
Dìth gliocais chum gnothaich ;
  Dìth mothaich a'd' cheufath :
'S gu'm fàs thu mar leanabh,
  Dhìth spionnaidh is céille.

Fàsaidh 'n cridhe neo-aithreach,
  'S neo ealamh chum tionndadh.
Aon tagra' cha drùigh air,
  'S cha lùb e d'a ionnsaidh :
Ceart mar tha 'n talamh,
  'N am gaillinn is teanndachd ;
Ged robh mìltean 'dol thairis,
  Cha dean aile sa' chàbhsair.

Faic séason na bliadhna,
  'S dean ciall uath a tharainn :
S mas àill leat gu'm buain thu,
  Dean rùdhar 'san earrach ;
Dean connadh san t-sàmhradh,
  Ni sa' gheamhradh do gharadh ;
'S ma dhìbreas tu 'n séason,
  Dhut 's éigin bhi falamh.

'S mar cuir thu sìol fallain,
  Ann an earrach, na h-òige,
Cho chinnteach 's am bàs dut,
  Cuiridh Sàtan droch phòr ann :

A dh' fhàsas 'na dhubhailc,
'S 'na luidheannan feòlmhor :
S bi'dh do bhuain mar a chuir thu,
Ma's subhailc no dò-bheart.

Ma bhios t' òige gun riaghladh,
'S t' ana-miannan gun taod riu,
Gum fàs iad cho fiadhaich,
'S nach srian thu ri t' aois iad :
Am meangan nach sniomh thu,
Cha spion thu 'na chraoibh e ;
Mar shìneas e gheugan,
Bidh a fhreumhan a' sgaoileadh.

Tha do bheatha neo-chinnteach
O 'n teinn a bheir bàs ort,
Uime sin bi ri dìchioll
Do shìth dheanamh tràthail :
'S e milleadh gach cùise
Bhi gun chùram 'cur dàil annt' ;
'S ionann aithreachas crìche,
'S bhi cur sìl mu Fheill-Màrtainn.

Tha ghrian anns na speuraibh
A' ruith réise gach latha ;
'S i 'giorrach' do shaoghail,
Gach òidhche a laidheas :
'S dlù ruitheas an spàla,
Troi' shnath'naibh do bheatha :
Tha' fitheadh dhut léine,
'Ni béisdean a chaitheamh.

'S ma ghoideas e dlù ort,
Gun do dhùil bhi r'a thighinn ;
'N sin fosglaidh do shùilean,
'S chì thu' chùis thar a mithich ;
Bidh do choguis 'ga d' phianadh,
Mar sgian ann a d' chridhe ;
'S co-ionann a giùlan,
'S laidhe rùisgt' ann an sgitheach.

Faic a' chuileag 'ga dìteadh
Le sìonntaibh an nàduir,

'S o dhìbir i 'n season,
  Gur h-eigin di bàsach':
Faic gliocas an t-seangain,
  Na thional cho tràthail,
'S dean eiseamplair leanail,
  Chum t' anam a' shàbhal'.

URNAIGH.

O! Thighearn' is a Dhia na glòir,
  An t-Ard-Righ mòr os-ceann gach sluaigh,
Cia dàna ni air t' ainm ro mhòr
  Le bilibh neò-ghlan bhi 'ga luaidh!

Na h-aingle 's airde rinneadh leat,
  Cia lag an neart; 's cia dall an iùl!
Cia aineolach air t-oibre mòr!
  'S cia goirid air do ghlòir an cliù!

Am beachd do shùilean fiorghlan féin,
  Cha 'n 'eil na reullta 's airde glan:
'S cha 'n 'eil na h-aingle 's naomha 'n glòir,
  'An làthair do Mhòrachdsa gun smăl.

Ach O an dean thu t' isleach' féin,
  A dh'éisdeachd cnuimhe ann san ùir!
Fo' stòl do chos a' gabhail tàmh,
  'S nach faic ach sgàile beag do d' ghnùis.

Na lasadh t' fhearg O Dha nan dùl,
  Am feadh a dheanam ùrnaigh riut:
'S mo pheacadh aidicheam le nàir,
  'S an truailleachd ghràineil anns 'na thuit.

Mo chiont tha mar na sléibhte mòr;
  Is leòn iad mi le iomadh lot:
Ta manam bochd le n' cudthrom brùit,
  'S o m' shùilibh' 'fàsg 'nan dèura goirt.

An comas dut a Dhia nam feart,
Mo shaor' gun cheartas chur air cùl!
'S mu shaorar le do thròcair mì
M' bheil neach san t-saogh'l a dhìteas tù!

Nach éigin dut mo sgrios gu bràth,
Mur àicheadh thu do cheartas geur!
Le m' chionta oillteil, 's gann a dh' fhàg
Mi iochd, no gràs, a' d' roghainn féin.

Gach uile mhallachd ata sgrìobht
A't' fhacal fior le bagra' teann,
O Thighearn thoill mi aig do làimh,
Gum biodh iad càrnaicht' air mo cheann.

Ge d' fhàs na nèamhan dubh le gruaim,
'S mo bhual' le tairneanaich do neart
Ge d' thilg thu mi gu ifrinn shìos,
Gu sìorruidh aidicheam do cheart.

Gidheadh am feud an lasair threun
A sgoilteas as a chéil an tuil;
Drùghadh orm troi' ùmhlachd Chrìosd,
'S mi 'gabhail dìon a steach fo' fhuil?

An fhuil a dhiol do cheartas teann,
'S a dhoirteadh air a chrann gu làr,
'S ann aisd' tha m' earbsa, O mo Rìgh!
Nach dìt thu m'anam air a sgàth.

Dean m' ionnlad glan, O Dhia na sìth!
'S an tobar ìoc-shlaint 'bhrùchd a thaobh:
A bheir dhomh beatha as a bhàs,
'S o m' thruaillidheachd a ni mi saor.

Daingnich mo chreideamh ann 'na bhàs,
Is beothaich gràdh am chridhe stigh,
Is neartaich mi chum ùmhlach dha,
'An uil' aitheanta naomh a lagh.

O dean mi phlanndach' ann an Crìosd!
'S mo chrìonach bristidh mach le blàth;

Is bi'dh gach subhailc 's naomha gleus,
Mar mheas a' lùb mo gheug gu làr.

Gach inbhe 'n cuir thu mi san t-saogh'l
Dean daonnan toilicht' mi le m' staid;
Ma's bochd, no beartach, tinn, no slàn,
Do thoil gu bràth biodh deant air fad.

O ! 's gràsmhor Dia 'nuair bheir e feuch !
'S gu beachd tha DHIULTADH *làn de* GHRADH.
'S fior-bheannachd ann an atharach dreach ;
Gach CROIS *a's* CREACH *a thig o làimh.*

O buidheachas do Dhia nan gràs
Chuir thugam slànaighear nam buadh ;
Eirig mo shaorsa chì 'na bhàs ;
'S an luach a phàidh air m' anam truagh.

'S e féin a chlaon a dhruim fo 'n chuail ;
Chum m'anam dhìreadh suas gu Dia !
Chosg gach tiodhlac th' agam uaith,
Geur chràdh a's osna chruaidh d'a chliabh

Mo smuaintean talmhaidh tog gu nèamh,
Is thoir dhomh earlais air do ghràdh,
A dh' fhògras m' eagal uile uam,
'S a shaoras mi o uamhunn bàis.

'N sin atadh tonnan borb a' chuain,
Is beuchdadh torann chruaidh nan speur;
Thigeadh crith-thalmhuinn gort, a's plàigh,
Bhios 'roinn a' bhàis gach taodh a théid.

Bi thus' a'd' Dhia do m'anam féin,
'S bi'dh iad gu léir dhomh 'n càirdeas gràidh ;
Cha loisg an tein' gun òrdugh uat,
Cha sluig an cuan, 's cha sgrios a phlàigh ;

Am feadh bhios cumhachd ann a d' làimh,
Bidh mise sàbhailt' o gach olc :
'S cha 'n eagal leam gu 'm bi mi 'n dìth,
Gu sìorruidh no gu 'm fàs thu bochd.

Mo dhùrachd, m' eagal, 's m' uile mhiann
  A' m' Dhia tha còmh'lachadh gu léir ;
Oir nèamh, a's talamh. 's ifrinn shìos,
  A ta iad do mo Rìghs' a' géill'.

CRIOCH.

PRINTED BY NEILL AND COMPANY, EDINBURGH.

LEABHRAICHEAN GÀËLIG

AIR AN CUIR A MACH LE

MAC-LACHUINN AGUS STIUBHARD,

ANN AN DUNÉIDEANN;

Agus ra'n reic le COMUNN-ACNAIDH NA SGOILE SÀBAID' *agus leis gach leabhar reiceadair.*

Ainmeannan cliùiteach Chriosd; agus slàbhraidh òir a' chreidich, &c. le Uilleam Dyer, - - - - - - -	2s. 6d
An Saoghal a ta ri teachd, no seallaidhean Néimh agus Ifrinn. Le Iain Buinian, - - - - - - - - - -	1s. 6d.
An t-Slàinte mhòr le Mr Anndra Gray, *gu bhi ullamh.*	
An Treòiriche, no ceud Leabhar na h-òigridh, le Seumas Munro, - - - - - - - - - - - -	0s. 9d.
Am priomh-leabhar Beurla 's Gàëlig le Seumas Munro -	2s. 0d.
Beatha agus Iompachadh Dhùghaill Buchannain maille r'a Laidhean Spioradail, - - - - - - - - - -	2s. 0d.
——— Na Laoidhean air leth, - - - - - - -	0s. 3d.
Còir Mhòr a' Chrìosdaidh le Uilleam Guthrie, - - -	2s. 0d.
Cuairt an Eilthirich, no Turas a' Chriosdaidh, ann an Trì Earrannan, le Iain Buinian, - - - - - -	2s. 6d.
——— Ann an da Earrann, - - - - - - - -	2s. 0d.
Fachraidh Beath Iain *Nox*, Gu thighinn a mach le dhealbh air a ghrabhaladh gu grinn air stàilinn.	
Facalair Gàëlig a's Beurla, le Niall Mac-Alpain, - - -	6s. 0d.
——— Beurla a's Gàëlig, *gu bhi ullamh.*	
Foclair, Gàelig a's Beurla, le Dr Tòrmod M'Leòid, - -	12s. 0d.
Gairm do'n t-Sluagh neo-iompaichte, le Richard Baxter, -	1s. 6d.
Gràmar Gàelig, le Sumas Munro, - - - - -	4s. 0d.
Gràs am Pailteas do Cheann-feadhna nam Peacach, le Iain Buinian, *gu bhi ullamh.*	
Marbhrann do Mr Kennedy, (Mac-Uaraig) a' Chaisteil Ruaidh le Donnchadh Blàr, - - - - - - - - - - -	0s. 4d.
Osnaidhean Bho Ifrinn, le Iain Buiniàn, - - - - -	2s. 0d.
Orain Dhonnachaidh Bhàin Mhic-an-t-Saoir, *gu bhi ullamh.*	
Sàr-obair nam Bàrd Gàëlach, le Iain Mac-Chonnich, - -	10s. 6d.
Thig agus se do bheatha, le Iain Buinian, - - -	2s. 0d.
Uisge na Beatha le Iain Buinian, - - - -	1s. 0d.